

ՄԻՒՆԱՏԻՅԵ ԵՐՃԻՅԱՍ

ԲԻՍԱԼԵՅԻ ՏԵՎՐԻՅԵ

ԻԼՄԻՅԵ, ՍԱՆԱԹԻՅԵ, ԱՏԱՊԻՅԵ ՎԵ ՍԱՅԻՐԵ

1 ՀՈԿՊՏԵՄԲԵՐ

1859

ԲԻՍԱԼԵ 9

ԳՐԱԴԱՐ ՄԵՔԹԵՊԻ

ԻԼԻՐՈՒՑԻ բէյ տէր բէյ նէշընէ տէվամ իտաճէկիմիզ իմուհապպէթէր թէֆէքբուրաթը պահալէրինտէ կէօրիւլէճէկինէ նէշարէն, պիր ատէմ, եալընըզ էրբէք, վէ եախօտ եալընըզ գարը օլտուղու սուրէթտէ, թէքմիլ պիր ատէմ սայըլամնազ. իլլա, իքիսի պիրիքտէ օլտուղու թագտիրտէ, թէքմիլ պիր ատէմ օլլապիրի: Չիւնքի պիր էրբէք, եալընըզ գալըր իսէ, եարըմ ատէմ օլուպ, բէզալք պիր գարը, եալընըզ գալըրգտա, եարըմ ատէմ սայըլաճաղընտան, իքի եարըմ պիրլէճմէտիքճէ, պիր թէքմիլ մէյտանէ կէլէմէզ. իլմի ըազամըն մուղայիրի տիր:

Մէսէլա, ֆիքրիմիզճէ, տիւնեատէ պուլունան գարըլարը վէ էրբէքլէրի պիր թարաֆա պըրարազ, էվլէնիպ պիրլէճմէլէրի մէն օլունտուղու հալտէ, իքի թարաֆըն տախի էիւզ սէնէյէ վարըր վարմազ, տիւնեատէն պիրթիւն պիրթիւն նապէտիտ օլաճաղի աշիքեար տըր: Տիւմէք տիր քի, գարը էրբէյին, վէ էրբէք գարընըն նըսֆը տըր. նըսֆըն պիրիսի էյի օլմատըգճա, տիկէրի տախի էյի, վէ ֆէնա օլմատըգճա, տիկէրի տախի ֆէնա օլամազ:

Ումուլէն ինսանլէր, ճիւսաճէ իքիյէ թագսիմ օլունտուղտան սօնրա, տիկէր խուսուպարտա տախի, գարըլար վէ էրբէքլէր, պէսսէվիյէ իքիյէ թագսիմ օլունտուղար: Մէսէլա, թէրպիյէլ, թէրպիյէսիզ. գուվլէթլու, գուվլէթսիզ. զէնկին, ֆագըր. կիւզէլ, չիրքին. խօշթապ, պէտ ախլազ. վէ սայիրէ: Հէր բէս քէնտույի սէվէր, թապիր տիր. պիրի երգըլմատըգճա, տիկէրի եաբըլմազ, թապիր տիր. վէ նիհայէթ, մախլուղաթըն բեաֆֆէսինճէ, կիւճիւ եէթէն, կիւճիւ եէթէնէ տիր, թապիր տիր:

Տիւնեա եարատըլալըտան պէրու, ինսան ճիւսի պիրէր մէզհէպէ միւթէպէլաթ իտէրէք եաշամազտան, վէ պէսսէվիյէ պիր ահրէթ թանըլազ, ճէննէթէ ճէհէննէմէ իման կէթիրմէքտէն խալի օլմատըգտան պաշգա, հէման հէր մէզհէպտէ, տիւնեա մալի իլին, ահրէթի զայպ իթմէմէք, վէ եախօտ, ահրէթի տիւնեատէն զիյատէ սէվմէք հազգընտա, բէք չօգ. թալիմաթլար վէ նասիհաթլար պուլունուպ, մուճիպինճէ հէր վազթ վէ հէր սաաթ, ահալիյի գանտըրմազ իլին, ֆէվզ էլ զայէ ըուհպանան թարաֆլա:

ընտան սայ ու ի գտամաթէ միւտավէմէթ
օլունուռ իսէ տէ , եէտի պին սէնէլը
թէճըիւպէյէ պինաէն , ինսան էվատը
հիչ պիր վազթտա , ահրէթի տիւնեա-
տէն զիյատէ սէվէրէք , շու թէհի տիւն-
եա մալինտէն , հըրսընտան , իտաասըն-
տան , զարագընտան , թամարտան , վէ
սէֆաաթընտան վազ կէզմէտիքտէն պաշ-
գա , հաթթա , արգու օլունան խուսու-
սուն մուղայիրինին իճրասը , պիզգաթ ,
ահրէթի վազ իտէն բուհպան կիւրիւ-
հինտէ , տիւնեալի ատէմէրինքիտէն բէք
չօզ զիյատէ եիւքսէք տէրէճէլէրտէ զու-
հուրէ կէլմիշ օլունուռնա , ումումէն թա-
րիխէր շէհաւէթ իյլէմէքտէ տիր : Ար-
չի , պազէն , կէրէք բուհպանար , վէ կէ-
րէք տիւնեալիլէր իչինտէն , քէնտուլէրի-
նի պիր ֆազիլէթի զարիպէ եօլունա
գուրպան իտէրէք , ահրէթի տիւնեայէ
թէրճիհ իյլէյէլէր վուգու պուլմուռ ի-
սէ տէ , էօյլէլէր բէք նատիր իւլ էմնալ
օլունուլարընտան , գայիտէյի բիւլլիլէտէն
միւսթէնա (այրը) սայըլաճապլէրի շիւբ-
հէտէն միւսթէնի տիր : Իմտի , պուն-
տան նէլէթ իտէր քի , հէր բէս բէնտույի
պաշգասընտան զիյատէ սէվէր թապիի
տիր . վէ հէր բէս տիւնեայը ահրէթտէն
զիյատէ սէվէր թապիի տիր :

Պու տախի , եէտի պին շու գատար
սէնէլը թէճըիւպէ օլունուռ հազըգաթ-
լէրտէն պիրիսի տիր քի , ինսանլէր այրը
այրը , հէր բէստէն զիյատէ քէնտույի
սէվտիկի , վէ քէնտի զէնկինլիյի , վէ բա-
հաթը իչին , տիկէրինին խարապիյէթի-
նէ չալըշտըղը կիպի , տէվլէթլէր տախի ,
քէնտի աղամէթլէրի , զէնկինլիլէրի վէ
քէսպի նուֆուզ ու նուֆուսարը իչին ,
քէնտուլէրինի տիկէր տէվլէթլէրտէն զի-
յատէ սէվտիլէրինտէն , սայիր տէվլէթ-
լէրին ինհիտամ ու ինհիզամընա չալըշա
կէլմիշլէր տիր : Վէ հսկի զէմնէլէրտէ ,
շիմտիքի կիպի , ազըլճա թէտպիր ու տէ-
սիսէլէր , վէ հիյէլ ու թարիզլէր իլէրու
կիթմէմիշ օլունուռ էճիլտէն , գուվլէթ
ու սիւահ իլէ պիրի պիրլէրինին խարապի-
յէթինէ թէշէպպիւս իյլէմէքտէ պու-
լունմուլար իսէ տէ , շիմտիքի ասըն իգ-
թիզալունճա , ազըլ սիւահա զալէպի ի-

տիւպ , վէ հազգանիյէթ զուլմու թէ-
ատտիյաթէ միւմանաաթ իթտիկինտէն ,
պիր թազըմ տէվլէթլէր , պու խուսու-
տա շիր եէնի չարէ պուլմապ էֆքէարը-
նա չահիպ օլարապ , մէղհէպ վազ իթմէք
թէտպիր ու տէսիսէսին տէսթրէս օլա-
պիլմիշլէր տիր : Լաքին , ինսան էվա-
տը իչին , տիւնեայը ահրէթտէն զիյատէ
սէվմէք , վէ հէր բէս բէնտույի պաշգա-
սընտան էվլէլ սէվմէք , թապիի օլունու-
ճա , մէղհէպ վազ իտէնլէրին , վէ տէ
եախօտ իթտիրէնլէրին , պիր նիյէթի
խէֆիյէլէրի , վէ պիր ֆաիտէյի զաթիլէ-
լէրի օլաճաղի տէրքէար տըր : Զիրա , նի-
յէթսիլ իճրա օլամազ , վէ մէնֆաաթ-
սըղ տա նիյէթ օլամազ . հէր էյուլլէր պիր
նիյէթէ թապի տիր , վէ հէր էյուլլէրտէն
պիր գարըլըզ պէքլէմէք թապիտիր :

Եվրօֆանըն վէ Ամերիգանըն պազը
տէվլէթլէրի վէ միլլէթլէրի թարաֆլա-
րընտան , նիչէ եապանի ատէմլէր իչլէրի-
նէ , պիր չօզ վաիլլէր վէ հօճալար իրսա-
լիլէ , մէրգումանըն կէրէք մէղհէպճէ ,
վէ կէրէք ումուռու սայիրէճէ թապիմ ու
թէրպիլիլէրինէ Թարֆը զայրէթ , վէ պէզ-
լի վիճուտ օլունմազտէ օլունուռնտան ,
թէրպիլիլէրինէ Թարֆը զայրէթ , վէ պէզ-
լի կէշտիլէրի քիթապլէրտէ , ֆալան
էէրին եապանիլէրինտէն շու գատար , վէ
ֆալան տիյարըն վաշշիլլէրինտէն պու գա-
տար քէս թէրպիլիլէրին , չէվիրտիք ,
վէ տէճտէրտիք... տէյու եազտըզլարը ա-
շիքէար իսէ տէ , ֆալան թէրպիլիլէրին միւ-
լլէթին իչինտէ կիտիպ վազ իտիւպ , թէր-
պիլիլէրին թէտիլլէրի , հիչ կէօրիւլէ-
մէմիշ տիր , վէ հէմտէ կէօրիւլէմէզ :

Պու քէօշէյի իլէրուտէ տահա թաֆ-
սիլէն պահս իյլէմէք իւզրէ , շիմտիքի հալ
թէրք պիրլէ , սայիր պահսէ միւպաշէ-
րէթ իտէլիմ :

Պալեատէ , գարընըն էյուլլիլէր էր-
քէք , վէ էրքէլին էյուլլիլէր , վէ եախօտ
ֆէնալըղը գարը իլէ միւլթէրէք սայըլըր
տէտիք :

Ինսան էվատընըն էյուլլիլէր , ուլում
ու ֆունուն , վէ ատապ ու թէրպիլիլէր
միւհթաճ պուլունտուղու իսպաթի միւհ-
թաճ տէյիլ տիր :

Ֆեզաթ , պու իբի ճինս ինսանտէն աճէպա գանդիտինին թէրպիյէսի վէ եա- խօտ թահսիլի մալիւմաթը հվելէ պաշա- մալը տըր :

Վիդճէ , հէր հալտէ գրպարընքինին հվելէ պաշանմասը հլգէմիլէթ տէն տիր , տէյու թէֆէքքիւր ու իթիգատ իտէրիդ :

Ը իմտիբի ասըրընքըն իգթիգասըն- ճա , պիր ատէմէ տէօրթ շէյ պիլմէք է- հէմմ ու հլգէմ տիր . եանի , տիր , մէգ- հէպ , ատապ ու թէրպիյէ , վէ պիր տէ իլմ ու սանաթ :

Վիիր չօճուգ տիւնէպէ կէլտիքտէ , տէօրթ պէշ եաշընա գատար , անասընքն եանընտան պըրըմայրպ , տիր , մէգհէպի վէ ատապ ու թէրպիյէյի , օլ եաշընա գա- տար , անճաք վէ անճաք անասընտան էօյ- րէնէճէյի տէրքեար տըր : Վէ եալընը տէօրտիւնճիւ խուսուս օյան իլմ ու սա- նաթը իսէ , բէտէրինտէն էօյրէնէպիլէճէ- կի , պիր չօղ սէպէպլէրէ պինաէն , շիւբհէ- լի տիր : Զիրա , պիր չօճուգ , պիր գաշ գարնտաշ , վէ եախօտ գըղ գարնտաշ օլ- պիլէճէկի իջթիմալինտէն պաշգա , իլմ ու սանաթ թահսիլինէ գուտրէթի բեա- ֆի օլապիլմէք իչին , հիչ տէյիլ իսէ , օն պէշ եիկիրմի եաշընա գատէմ պասըրջ օլ- մասը լաղըմ կէլուր : Տիմէք տիր քի , բէ- տէրինին էօմիւ օն պէշ եիկիրմի սէնէ տահա կէլմիլ օլաճաղընտան , եա իխթի- յարլամասը , վէ եատա էօլմէսի , նիչէ տէ- ֆալէր վուգու պուլաճաղընտան ասըրքը նազըր , պիր պապա նէ իլինի կիւճիւնիւ թէրք պիրլէ , բէնտի չօճուգլարընա , տէրս վիրուպ , բէնտի սանաթընը էօյրէ- տէպիլուր , նէ տէ չօգ տէֆա բէտէրինին սանաթընա , հվատընտա այնի մէյլան ու հէվլէս պուլունապիլիր :

Ֆեզաթ , բէտէրին սանաթընա հվ- լատըն մէյլանը պուլունուպ , վէ բէտէրի- նինտէ վագթի միւսաատէ իյլէտիկի սու- րէթտէ , օլ խուսուս դայէթ արգու օլու- նաճաք պիր շէյ սայըրը իսէտէ , էօյլէսի նատիւրէն գուհուրէ կէլէպիլէճէկինտէն , գայիտէյի քիւլլիյէտէն իխրաճ օլունմասը ագլի տիր : Վէ շուրասը տախի վար տըր քի , “ էլ թօբուգու էէմէյէն , իմլայէ կէլմէղ ” ֆէհվասընճա , պիր բէտէրին

բէնտի հվատընա պիղզաթ բէնտուսի իլմ ու սանաթ էօյրէթմէսիլէ , խաս- սէթէն հօճա վասէթասըլա թահսիլ իթտիրիլմէսինտէ , տաղլէրճէ ֆարգ վար- տըր . զիրա , հէր գանդի իլմ , վէ հէր գանդի սանաթ օլուր իսէ օլուն , պիլմէք վէ իշ- լէմէք պաշգատըր , վէ էօյրէտիպ թարիֆ իթմէք պաշգա տըր : Արթըգ օլ . բէսիր իւլ տէֆա , եա ախգ ու իթա զըմնըն- տա , վէ եատա տիկէր պիր խուսուստա , բէտէրլէրին , հվատըն պըրապարագ , տի- յարը ախէրլէրէ կիտուպ , սէնէլէրճէ պէրլէմէկէ մէճպուր պուլունմասը , հէր բէսին պիլտիկի վէ կէօրտիւկիւ բէյֆի- յէթլէրտէն պիրիսի տիր :

Իրքէք չօճուգլարըն թալիւմ ու թէր- պիլէսինէ , պապալարըն մուալլէնէթի բէք աղ օլապիլտիկի տախի շիւբհէլի օլ- տօղու թագտիրտէ , արթըգ գըղ չօ- ճուգլարը հազգընտա , հիչտէն հիչ օլա- ճաղի կիւնէշ կիպի պէտիտար տըր :

Ը իմտի , օլ տէօրտիւնճիւ , եանի , իլմ ու սանաթ խուսուսուսու . մէսէ- լա , նէրէտէն էօյրէնմէլի , նաճըլ էօյ- րէնմէլի , վէ պիղիւմ միլլէթիմիլլին չօ- ճուգլարը իչին , էն զիյատէ էօյրէնիլմէսի հլգէմ կէօրիւլէն նէտիր , սօնրայա պրա- գարագ , հվլէլէրի իւշ խուսուսլարըն , եանի չօճուգլարըն անալարընտան էօյրէ- նէճէքլէրի , տիր , տիր , վէ ատապ ու թէր- պիլէսին պահսընա միւպաշէրէթ իտէ- լիմ :

Արասը բէսիլէրէ բէսիլ :

Հէր բէս բէսուրի “ էվլէ ” թապի տիր :

(Լ . 8 . թիւալէրէն պագըլէ)

Լ .

Իվլէթ , ինսանտէ պու իբի մուհապ- պէթ տախի , թապէն մէվճուտ տուր . եանի , բէնտույի սէվմէք , վէ բէնտույի սէվտիկի իչին , տիկէրինի խօրլամագ , վէ րէտտ իթմէք : Ֆեզաթ , թապիաթըն պու գանուսը , վէ պու հիսապը , աղլէ , վէ ֆաղիլէթէ մուղայիր օլմայուպ , իլա , թապիաթըն հէր պիր գանուսուսա մու- աֆըգ տըր : Թապիաթըն միւրատը հլգէ-

պի, հեր շէյի, հեր Երտէ, վէ հեր վագթ, իշտէ վէ հարաքէթտէ սագլամագ տըր . րահաթ գալմագ, վէ սապիթ գարարօլմագ, թապիաթտէն իարիճ տիր . վէ պու գու նունուն իճրասը իշին, հեր վիճուտուն, վէ հեր հարաքէթին պիրէր զըտտը, վէ մու զայրի հագըր տըր . մէսէլա, սուգ, սը ճագ . աճը, թաթը . սէրթ, եուհագ . սէվինճ, քէտէր . կիւլմէք, վէ ալլէմէք . վէ զայր հէմ : Էվլէթ, հեր շէյին զըտտը վար տըր, վէ հեր ֆագիլէթ պիր գապա . հաթա մուգապիլ տիր : Լաքին, շու ֆարգ վար տըր քի, հեր գապահաթ, ինսանըն հալի Էվլէլինէ, Էանի, ճէհալէթինէ մախսուս օլուպ, թարիզը քէմալէթտէ րէվիշ, Էանի, րահաթ տուրմայըպ, ճէհալէթտէն քէմալէթէ օլան հարաքէթ, ֆագիլէթ ու սէվապը, կիւն պէ կիւն մէյ տանէ չըգարըպ, ճինսի ինսանէ գատը ու գըլմէթինի պիլտիրմէքտէ տիր :

Սէյլէտիլէրիմիզի պիր միսալ իլէ տախի թաստիգ իտէլիմ :

Թապիաթին գանունունճա, պիր չօճուգ տիւնեայէ կէլիպ, Էաշայապիլմէք իշին, տօգուգ այ անասընըն գարնընտա պէքլէյիպ, տիւրլիւ պէ տիւրլիւ գալըպ . լարա կիրէրէք, նիչէ վէ նիչէ հագըրըգ . լարա միւհթաճ իքէն, տիւնեայէ կէլտիլ տէ, Էօմրիւն մուգայիրի վէ զըտտը օլան Էօլիւմիւն, պիր սանիլէ տախի, միւհլէթ վէ արամ վիլմէմէսի, աշիքեար տըր : Էանի, Էօլիւմ տէտիկիմիզ, հեր տագըգա պաշըմըղ ուճունտա հաղըր իքէն, ինսան Էվլատը ագլ ու ֆիքըրինի իշլէտիպ հարա քէթէ գօյտուղունտան, հեր պիր պէլա յէ, վէ հեր պիր գաղայէ, մէսէլա, կերէք թապիաթին խըշմընա, Էըլտըրըմըն, պօ րանըն . . . կերէք հայվանաթըն զագա պընա, գուրտուն, արսլանըն . . . կերէք նէպաթաթըն զէհիրինէ, մանթարըն վէ աֆիյօնուն . . . վէ կերէք մատէնիաթըն զարարընա, ճիվանըն, վէ թուզլարըն . . . գարըն կէլէրէք, պիր սանիլէտէն պաշա յըպ, Էիւզ Էլլի սէնէ գատար Էաշայա պիլմէքտէ տիր : Տիմէք տիր քի, Էօլիւ միւն պու տէրէճէտէ պիզէ Էագըն օլտու զուն կէօրէրէք, թապիաթտէն շիքեա յէթ, վէ Էաշամագ ֆագիլէթինտէն իւ

միտի գաթ իլլէմէք, թապիաթա վէ ագլէ պիլթիւն պիլթիւն մուգայիր տիր, Պուն ճուլայն տախի, ինսան ագլընը հարաքէ թէ գօյուպ քէմալէթէ իրտիքճէ, քէն տույի զիյատէ սէվէճէք տիր . քէնտույի զիյատէ սէվտիքճէ, տիւլմանտէն տահա զիյատէ սագըրնաճագ տըր, վէ պու մու հապալէթ կիւն պէ կիւն ումումի օլտուգ ճա, հեր քէա քէնտույի սէվտիկինտէն, վէ տիւլմանէ գարըն հագըր պուլունտու զունտան, թարաֆէյնտէն հուսուլէ կէ լէն զայրէթ վէ ճէսարէթ, գօրգու վէ թէրէտտիւտ, պիր ումումի շիրագէ ու վէզնի շիրքէթի ինսանիյէյէ պայիս օլա ճագ տըր, վէ հէմտէ օլմագտա տըր : Էվլէթ, հեր ատէմ, հեր շէյտէն Էվլէլ, քէնտույի սէվէր վէ սէվմէլի տիր :

Քիշի քէնտույի սէվմէտիկի հալտէ, պաշգա հիշ պիր շէյի սէվէմէզ, վէ քէն տույի սէվմէյէն ատէմին, տիւնեայէ ֆա իտէսի թօգունմատըգտան պաշգա, հեր վագթ գարարը թօգունմաճաղը շիւքհէ սիզ տիր : Զիրա, ինսան օլանա, միւտ տէթի Էօմրիւնտէ, Էվլէլա սաղըգ, վէ սանիյէն սաղըգ իշին, Էէմէք, իշմէք, կիլմէք, վէ իւշիւնճիւ, Էվլէնմէք լաղըմ տըր : Էյի Էէմէք, Էյի իշմէք, Էյի կի յինմէք վէ Էվլէնմէք իշին, չալըլըպ մահ սուլ հուսուլէ կէթիլիլմէլի տիր : Քիշի չալըլըպ տա քէնտույի լաղըմ կէլէն խու սուսլարը լայրգըլա իճրա իլլէտիլտէ, հէմ տիւնեանըն մահսուլու արթար, վէ հէմ տէ ախը ու իթա կէնիշլէնիպ, պիր չօգ ատէմլէրին, բարա գաղանմասընա սէ պէպ օլուր : Քէնտույի սէվմէյէն ա տէմ, ֆէնա պիր Էօմրէ գանաաթ իթտի կինտէն, Էա թէնպէլ օլմալը տըր, վէ Էա տա թամաքեար . Էկէր թէնպէլ օլուր ի սէ, տիւնեայէ վէ Էախօտ ինսան ճին սինէ պիր Էիւք սայըլըր . վէ թամաքեար օլուպ, բիս բիս կէշինտիկի սուրէթտէ, պուլունան ագճէսի, թա քէնտուսի Էօ լիւնճէյէ գատար, տիւրիւլմէլիլ թարա կիպի, պօշա գալաճաղընտան, հուսուլէ կէլէճէք մահսուլտան, տիկէր ինսանլէր մահրուլ գալընը օլուր : Վէ Էյի Էաշամա նըն Էօլունու պիլմէյէն, Էախօտ պիլմէք իսթէմէյէն, վէ տէ Էախօտ քէնտույի

սեվմէյէն ատեմ, Թապիւթիյէն բիս կիւ-
յիպ, բիս եէյիպ, վէ տէ բիս եաշայա-
ճաղընտան, հէմ էօմբիւ ազ օլուր, վէ
հէմ տէ, եա էվլէնմէզ, վէ եա տա էվլէ-
նիր իսէ, չօլուգ չօճուղունա էյի պաքմազ
Խնսանըն մուհապպէթինի պիր մրգ
նատրս գուվլէթինէ, վէ եախօտ պիր
մուամա պէնղէթտիկիմիզ հալտէ, բէյֆի-
յէթ չաբուգանլաշըլապիլիր. չիւնքի, պիր
մրգնատրս, տայիմա եագընտա օլանը զի-
յատէլէբէր, վէ եախօտ պիր մուամ, բէնտու-
եագընընա տահա զիյատէ ըջըզ վէրիր :
Իմօրի պիր ատեմ, էվլէլա բէնտույի սէվ-
մէտիկի Թապտիրտէ, բէնտուտէն պիրազ
եիրաքտա սայրլան էհլի այալընը, վէ չօ-
լուգ չօճուղունու, վէ տահա տահա եիրաքտէ
պուլունան, ագրապա ու Թէալլիւգաթը-
նը, հէմէհհրիսինի, միլլէթինի, տէվլէ-
թինի, վէ պիւթիւն ինսան էվլատընը
ասլա սէվէմէզ : Էօյլէ ատեմ, նէ ֆուգա-
րայամէրհամէթ իտուպ, վէնէտէ պիշարէ-
կեանը աճըրպ կէօղէտէրէք, մէզհէպլէ-
րին իլք նիյէթի, վէ Ալլահըն իլք միւրա-
տը օլան, ֆազիլէթի իճրա իտէ-
պիլիր : Հէր շէյ, պիրտէն, վէ եախօտ հէր
ուգապըզ եագընտան պաշար, իլմի րա-
գամըն իգթիզասընտան տըր, եանըլմազ.
հէր պիւյիւք, բիւշիւքտէն, վէ հէր չօգ,
աղտան պաշլամաք, Թապիւթին գանու-
նունտի տըր, հիշ շիւքհէլէր իսթէ-
մէզ . վէ հէր բէս տէ պու խուսուսու պի-
լիր վէ շէհատէթ իտէր : Էօյլէ իսէ, հէր
բէսէ, բէնտույի սէվմէք մուհապպէթի
Թապիի տիր, վէ հէմ տէ, մուհապպէթ
գէնճիրինին իլք հալգասը, պու մուհապ-
պէթտէն պաշլամաքտէ տիր :

ՄՈՒՀԱՊՊԷԹԻ ՍԱՀԻՀԷ

(Ե. 4, 5, և 8. Ռեալիզմի գաղափար)

Ս'երգումէ Արշալոյս , եինէ եվկէ
քի Թեբէտէ պուլունտուղու հալտէ , պիր
կիւրիւթիւտիւր չըբըպ , տիւնեա կէջիպ
մահվ օլույօր կիպի հէյպէթլու շամա-
թալար իշիտիլտիբտէն սօնրա , պիրտէն
պիրէ գուպիէյի ասիւման եարըլըպ ,
ղայէթ իւ ղայէ եիւքսէբտէն , նուր իլէ

Թօլու պիր գուպպէ կէօրիւմէյէ պաշա-
յարաք, ըույի ճիհան, ալ, եէշիլ, վէ
սայիր ըհնքլերտէն միւրէթթէպ պիր նէ-
վի աճայիպ ըլըգ իլէ միւնէվիլէր օլուր,
վէ եէր եիւզիւնտէն Թա կէօքտէքի աշը
լան նուր իլէ մէմուր գուպպէյէ գատար,
պիրնլերճէ էլէյիմ սաղմալէրտէն (ծիրանի
գօտի) քէմէրլէր աթըրպ, վէ մէզպուր
քէմէրլէրին իւզէրինն տախի, հիսսապսը
մէլայիքլէր, վէ մէլէք սիմա ճանլէր տիզի-
լիպ, պազէն պիր Թարաֆտան օլ պիր
Թարաֆա, վէ պազէն իսէ, մէրքէզիւնու-
րա Թօղու բէրվազ իլէմէկէ պաշար-
լար : Վէ պատէհու, մէրգումէնին պու-
լունտուղու մահալլին աշաղը Թարաֆըն-
տա, ֆէվլէ էլ զայէ տէրին, վէ գարան-
լըգ, պիր կիրտապը հէյպէթամիզ քիւշատ
օլունուպ, ըույի ասիւմանտէն գագ իտէն
զիյալէրին վասէթասըլա, կիրտապը
մէզպուրուն տէրունինտէ պուլունանտէհ-
շէթուլ ճանվէրլէր, վէ պէտ չհհէր ճան-
լէր, միւշահէտէ օլունուլար : Վէ նուր
գուպպէսինին իլինտէն, Թա աշաղըյա,
եէր եիւզիւնէ գատար, Թէլէզրաֆ Թէլ-
լէրի կիսի, միլիյօնլարճա, նուրտան Թէլ-
լէր տիզիլիպ, աշաղը քի ուճարը իսէ,
վարըպ պիրէր մէզարըն իւզէրինն իլհագ
օլուրլար :

Իշխանութիւնս պուռ արատէ, խայլեճն
կիրիթթարը հիրաս օլարագ, թէհայ-
եիւրտէ գալըր իսէտէ, մէրագի թապիւր-
թը իգթիզասընտան, աճէպա նէ՝ օլ-
տոււմ, նէ՝ օլույօր, նէ՝ րէտէյիւմ, վէ պու-
նէ՝ աճալիպ հալլէր տիր, տէյէրէք, բէյ-
ֆիլէթի անլամագ սէվտասընտա կէզտի
կինտէն, բիւր ճէսարէթ օլուպ, էթրա-
ֆընա տիգզաթը թամմէ իլէ նազար իյ-
լէտիքտէ, պիր թարաֆտա իսթանպօլու
պիր թարաֆտա Հայաստանը, պիր թա-
րաֆտա Փրէնկիսթանը, վէ պիր թա-
րաֆտա Խախ, իզսիլ ճէօլլէրի վէ եա-
պանի ատէմէրի կէօրիւր :

Ո՛րքո՞ւմէն, տիգզաթը նազա-
բընը, Հայաստան թարաֆը ճէլպ իյլե-
տիկինստէն, պիր վազթ ու թարաֆա
հասրէթի իշթիյազ իլէ պազտըգտան
սօնրա, իսթանպօլ ճանիպինէ տէօն
տիւքտէ, նակեահանի քէնտի նշանլըսը

պուլունան Սիրասունու, նէգտինտէ օթուրմուշ, տիրակէկին տիգինէ, վէ պիր էլին էիգինէն թայաթմը, պոյնունու պիր թարաֆա էյմիշ, մահզուն ու միւրէտ տէր պիր հալ իւզրէ, մէյեուսիյէթ տէրեալէրինէ տալմագտէ օլտուղուն միւշահէտէ իտէր : Արշալոյս, մէրգումու օլ հալ տէ, էանընտա կէօրտիւկինտէն, վէ պիր գալ տիրիւ սէպէպլէրէ մէպնի, թապիւթիյէ իւզէրինտէ պիր նէվի սարսըմա հարաքէթլէրի զուհուրէ կէլէրէք, մէրգումէյի սու իլէ այլթմագտէ պուլունան, իւթիյար գատըն գօրգարապ կէրու կէրու չէքիւտիկինտէն, մէրգումէնին տիւշի պիր ազ տահա տէվամ իթմէ կէ ֆուրսաթ էաֆթէ օլապիլիւր :

Մահպուլ ու մահպուպէ, պէրապէր օլտուղարը հալտէ, տէֆաթէն կէօլէրին չայաստան թարաֆընա չէվիւտիլէրինտէ, պիր թագըմ կէչիլմէլ Էօլլար, էրգըմը քէօքըրիլէր, ֆուգարա քէօլէր, վէ խարապ օլմուշ շէհրէր, վէ մահալլի մէպուրլէրին սէքէնէլէրին էրքէրլէրինտէն, պիր թագըմարը չիֆթ ու չըպուլարըյլա, վէ սանաթլարըյլա ուղղաշմագտա, պիր թագըմարը սահրալի էօմըրէր կէչիլմէքտէ, պիր թագըմարը իսէ օթուրմուշ մահզուն մահզուն տիւշինմէքտէ, վէ գարըլարը կիւթիյարլէրի, չալըլոյ իւրտմէթլէրին իճրա իթմէքտէ, կէնճէրտէն պաղըլէրի չօլուգ չօճուգլէրիյլէ մէշըլէ, վէ պաղըլէրի տախի, մահալլ պէ մահալլ թօքլանմը, նիլէ գարիֆ գումաշլէր, վէնիլէ աղըր սիւմ ու զէրրէ տայիր էշէալէր սէյր ու թէմաշա իթմէքտէ, քիլիսէլէրին վէ մէթէպլէրին իւզէրինէ պիրէր սիյահ բէրտէլէր չէքիլմիւշ, թէքէլէրինտէ, հալատա մուալլագտէ տուրան գուշար միսիլիւ, սիւրիւ սիւրիւ գըղլար վէ օղլանլար, սիյահ էլլիսէլէր իլէ միւլէպպէս, էիւզլէրին իսթանալօլա գարշը չէվիւրմիւշլէր, կէօլլէրին գուպպէյի ասիւմանէ թօղրու գալտըրմըշլար, էլլէրին սէմայէ ալմըշլար, պաշլարը իսթիւնտէ կիւնէշ կիպի պիր նէվի աղամէթլու նուրտան քիւրէ թօլաշըպ տուլմագտէ, վէ օլ քիւրէնին իլինտէն, շուսիյաղի բէլամէր « Էա Հագգ թէալա ա-

ղիմիւշլան, շու պիլղ սահիպսիղլէրին հալի սէֆիւանէսինէ սէն ինայէթ պուլուր . նատանիյէթ բէնչէսինտէ էսիր ու քէօլէ օլմուշուգ տուր . . . քիւլլի իւմիտիմիլղ էալընըլ իսթանալօլ իւզէրինտէ իսէտէ, շունճա սէնէլէրտէն պէրու ալտանմը, վէ զաֆլէթտէ գալմըշ օլտուղումուգ, չիմաի շէմ կիպի աշիքեարէ կէլմէքտէ տիր տէյու, օգուշտուգտան, վէ քիւրէյի մէգպուրէ, նուրտան գուպպէնին տէրունինէ թօղրու թայրան իլլէտիքտէն սօնրա, պիր աճայիպ սէս իլէ, շու բիւր թէէսսիր ճէվապլէր, « պաթիւթը գ միլլէթին, պիլարի չօճուգլարը, իսթանալօլտան սիլէ ֆաիտէ Էօգ տուր, տիւնէատէ հէր քէս բէնտույի գայրըմաղէ պօրճուտուր, ֆէգաթ սիլին գալպի բաքինիլին, աթէշի շէվգ ու դայրէթիլլէ էաղըմըշ օլան արգուհալինիլ, հուզուրի Եէգասնիտէ գապուլէ շայէսթէ պուլլուտուղունտան, հէր հալտէ, ինայէթի Բէպպանիյէյէ մագհար պուլլուպ, պիր նուրի սէմալի իլէ թէնմիլր գըլընաճագսընըլ . լաքին էարատան Ալահըն միւրատը իլահիսի իգթիգասընճա, օլ գալլինիլգտէ շիլլէնմէքտէ օլան, աթէշի իլմ ու մալիւմաթ, չէնտան վէն չէնտան, մէյեուսիյէթ րուզի կէարլէրիլլէ սէօնիւպ մահլ օլմայուլ, իլա, տագըգա վէ տագըգա, սանիյէլ վէ սանիյէլ, րուզիկէարը իւմիտ ու դայրէթիլլէ, բիւր ալէվ օլմալարը . . . տէյու իլիթիլմէսին, վէ աղըլինտէ, չայաստան իւզէրինէ, սապահըն բուսու կիպի, պիր նէվի տիւման չէօքմէսին կէօրէրէք, Սիրասուն իլէ Արշալոյս, կէօլլէրինի ֆրէնիկիսթան թարաֆընա չէվիւրի վէլիլէր :

Տէվաֆ :

ՉԻՅԼԻՔԻՆԸ ՊԻՐ ԳԵՐԸ

Ս աղթիլլէ, արապիսթան թարաֆընտա, իլի կէնճ գարը գօճա, պիր իուստուստա պահա թուլթուլուր իսէ տէ, պիր տիրիւ պիրի պիրինի ալտաթամաղլար :

Ֆէյլէսօֆուն պիրիսի իսէ, տիւնէատէ գարըլարըն հիլէսինէ կիւն օլուպտա խլտանմասըն իլին, գարըլար հագգընտա նէ գատար հիլէ վէ տէսիսէ վուգուա

կէլմիշ իսէ թօբայրայ եազար , վէպիր քիթապ եաբրայ տայրմա գօթուղունտա թաշըյարադ արապիսթան թարաֆլէրինէ պիր նէվի սէյեհաճաթէ չըգար : Մէրգու մուն օլ թարաֆա սէյեհաճաթը , պիթթէ սատիւֆ արապ գարըսընն մալիմու օլա րադ , պիր կիւն չատըրըն էօնիւնտէն կէ չէր իքէն , տավէթ , վէ բէք չօգ իպրամ պիրլէ , կիրիպ պիր ալ րաճաթ իթմէ կէ մէճպուր իտէր իսէտէ , մէրգումուն գալպինտէն տայիմա վէսվէսէ էքսիք օլ մատըղընտան , օթուրուր օթուրմազ , պաշլար գօթուղունտաքի քիթապը օգու մաղէ : Արապ գարըսը , ֆէյլէսօֆուն օլ հադարէթաճէ օլան հարաքէթինտէն կիւ ճէնէրէք , — Եֆէնտիմ , պու քիթա ոլընդտա բէք չօգ ֆայիտէյի մուճիպ պահսէր եազըլմիշ օլմալ տըր , չիւնքի կէօղլէրինիզ անձագ անըն եիւղիւնէ պագ մազտէ տիր . ալֆ իտէրսինիզ , աճէ պա գանղի իլմտէն պահս իտիսօր , ճալի յէնիզէ տախի սէօյլէյէ պիլի'րմիսինիզ , տէյու սիւալ իլէտիքտէ , — Վըզըմ պու քիթապը պէն քէնտիմ թէրթիպ իլէմիշիմ տիր , ֆէգաթ , իլիմտէ եազըլմիշ օլան լարըն քեւաֆֆէսի տէ սըրը շէյլէր օլտուղունտան , քիմսէլէրէ ֆաշ իտուպ սէօյլէյէմէմ , տէր ֆէյլէսօֆ : — Եֆէնտիմ , ճարիլէնիզ շէօյլէ գըլաս իտէրիտիմ քի , քիթապ տէնիլէն շէյ , ումումէն աճալի իլիմ եազըլըր տէյու . իմտի պէօյլէ օլտուգտա , ալիմլէլէն ալիմլէյի նէյէ՝ եա րար . պիր ալիմ պիլտիկինի հէրքէսէ պիլտիրմէզ իսէ , պիր նէվի խըրսըզըզ իթմիշ սայըլըր , տէր , գարը : — Վէրչի հագգընըզ վար էվլատըմ էմմա , պու քի թապըն հագգընա տէյիլ տիր , չիւնքի պու քիթապտէ , գատընլարա րաճի հիլ պիր շէյ եօգ տուր : — Մէաշալլահ , սիզին գարըլար ճինսինէ պու գատար հա գարէթ իթմէնիզ թէաճիւպէ շայան պիր քէյֆլէթ տիր , հալ պու քի գարը րար ճինսի ճէնէլէթ տախի գապուլ օլ լո՞նմամըլար մըտըր , տէր , արապ գարը սը զիյատէսիլէ հըրալանարադ :

Ֆէյլէսօֆ սէօյլէմէտիքաճէ , թապիա թիլէ գարընըն մէրագը աթարադ , մէր գումէ աշըրը մէրթէպէլէրտէ իպրամ իթ

տիկինտէն , մէրգում տախի սէօյլէմէկէ մէճպուր օլուպ , — Վէրչի պու քիթապը պէն եազըլըմ տըր , լաքին միւլլիֆի քէնտիմ օլմայուպ , իլլա բարչա բարչա խարիճտէն թօբլամըլմուրը . վէ իլիմտէ եազըլմիշ օլանլար իսէ , անձագ գարըլա րըն տէսիսէլէրինտէն իպարէթ պուլուն տուղունտան , արթըզ , պէյան ու իֆա տէսինէ հաճէթ գալմազ , չիւնքի զաթէն քէնտուկիզէ մախսուս օլան պիր սանա թըն պահսը տիմէք տիր տէր : — Աճա յիպ , նէ՝ սէօյլէրսինիզ , հէքսիտէ գարը րարըն հիլլէլէրինտէն մի իպարէթ տիր : — Եվլէթ , վէ հաթթա , պէրէքէնթ վէրսին պու քիթապը հէր սաաթ գօթուղունտա թաշտըղըմա քի , գարըլարըն հիլլէսինտէն ապա հազէր իլլէմէմ , տէ տիքտէ ֆէյլէսօֆ , — Արապ գարըսը շէօյլէ պիր կիւլիմսիլէրէք , եա՝ ֆէյլէ սօֆը տանիշմէնտ , պանա իթիմատ իտի նիզ քի , օլ կիթտիկինիզ եօլուն ապա տի պի չըգմազ , պի թըպգըհի գալպուր իլի նէ սու թօլտուրմաղէ պէնգէր , զիրա գա րըլարըն տէսիսէսինտէն , գուրթուլա պիլմէք , չէնտան միւմքին օլմազ , տէր :

Արապ գարըսը , պիզիմ ֆէյլէսօֆ տան պիր ինթի գամ ալմազ նիլէթիլէ , ֆիքրինի պաշգա պիր գալպա տէօքէրէք , նիլէ ճիլլէքեարի հիլէթլէր իլէ , մէր գումուն եիւղիւնէ ճալմէյի աշըգանէլէր աթֆընա պաշլատըգտա , վէ պիլարէ իսէ քիթապը ունութարադ , մէրգումմէնին ա թէքի աշգը իլէ եանուպ , իճրայի վուս լէթի նիլաղլէրինէ պաշլատըղըն , մէրգու մէ կէօրտիլէտէ , իլթէ քէնտու քէնտույէ եանուպ թուլթուշույօր , թամ ինթիգամ ալմանըն վագթի տիր տէյէրէք , հիլլէյէ աղազ պիրլէ , կիույա մէրգումուն նիլաղըն գապուլ , վէ միւրատըն հասըլ իլլէմէկէ սէօզ վէրտիքտէն սօնրա , նիլէ շիլլէլէր իլէ , զէվալլըյր թա գօճասը կէ լինճէյէ գատար պէրէթտիրի :

Պիրտէ գօճասընըն կէլմէսի կէօրիւն մէյէ պաշլատըգտա , ամա՛ն , իլթէ գօ ճամ կէլիյօր , իքիմիզին տախի իլի պիթ տի . զիրա գըսգանձըղը վէ հըրար ա շըրը մէրթէպէլէրտէ տիր . ամա՛ն , Ալլա հը սէվէրսէն , պունա պիր չարէ՝ , կէլ

կէլ, պարի շու սանտրղըն իջնէ կիր . . . տէտիքտէ գարը, վէ ֆէյլէսօֆ քէնտույի շաշըրըպ, սանտրղա կիրմէքտէն պաշգա թարիգ կէօրէմէտիկինտէն, քէտի կիպի սանտրղըն իջնէ կիրտիքտէ, մէրգուսէ սանտրղը գաբայըպ անախթարըն ալըր :

Սէ էվվէլա գօձասընըն իսթիգ պալինէ չըգըպ, պատէհու թաամ վէր տիքտէն սօնրա, մէրգուսուէն քէյֆիլ օլ տուղուն կէօրէրէք, ա՛հ, գօձաճըղըմ, սանա պիր թօհաֆ վուգուաթ նազլ իւլէր իսէմ տիսնէրմիսին, էանի տիմէք իս թէրիմ քի, պու կին պիղիմ չատըրա գօլ թուղունտա պիր քիթապ իլէ պիր ֆէյլէսօֆ կէլտի, օլ քիթապտէ իսէ, գարը ճին սինին հէր պիր հիլէլէրի տէրճ օլունմուշ իմիշ, պու սախթէ ալիմաշգ ու սէվտա սընտաննաշի պէնիմ վուսլէթիմի րէճա իսլէտի, վէ պէնտէ պիլարէնին հալի քէրի շաննա, ինայէթէն, արգուսուն իճրայէ սէօղ վէրտիմ. մէրգուս կէնճ, վէ էանրգ պիր ատէմտիր : Լաքին թամ գազան գայ նայաճապ վազթ, սէնտէ կէլտին, տէր :

Սէրգուս գօձասընա քէյֆիլէթի րիվայէթ իլէմէսին, ֆէյլէսօֆ իշիթտիք ճէ, գօրգուսունտան իտըրըն թութա մատըգտան պաշգա, քիթապըն հազըրն տա պինէրճէ լանէթէր օգումագտէ իւքէն, արթըգ գարընըն գօձասընըն, հէմ արապիսթանը օլուպ, վէ հէմտէ գաթէն կէնճ, վէ թապէն իֆրաթ տէրէճէ զըս գանճ վէ հըրսը օլտուղու հալտէ նէ գատար զազապէ կէլէճէկի, աշիքէար տըր :

Սէրգուս հէման արալան կիպի աթըրապ, նէրէտէ տիր շու խընդիր քէաֆիր, էվվէլա անըն ճանընա գըյըպ ինթի գամըմա գուրպան իտէյիմ, վէ սօնրատա սէնին ճանընա գըայըպ, տէտիքտէ, գարը տիթըրէյէրէք, սանտրղը կէօսթէրտիքտէն սօնրա, անախթարը տախի կէօսթէրիր :

Լըպ անախթարը ալըպքիւր շազապ սանտրղը աչար իքէն, գարը գահգա հայէ պաշայըպ, էատէն, վա՛հ գօձաճըղըմ վա՛հ, ֆպէօյլէտէ ալտանմագ օլուր մու էա՛. հայտէ հայտէ, սէն պանա պօր ճունու էտա իլէտէ, պիր տախի, նէ պու գատար մէրապը օ՛լ, վէ նէտէ պու գատար զիհնսիդ, տէտիքտէ, գօձասը, ըր-

ղընա պիր լէքէ կէլմէքտէն իսէ, պէօյլէ պիր խուսուստա ալտանտրղընտան թէշէքքիւր իտէրէք, էինէ անախթարը գարը սընա թէսլիմտէն սօնրա, չատըրտան թաշրա ֆըրլամասընտա, մէրգուս, սանտրղը աչըպ, ֆէյլէսօֆու էօլիւ հիլէթիստէ տիշարը չըգարարապ, էյ ֆէյլէսօֆ էֆէնտի, ինշապլա՛հ օլ գօլթուղունուղտա քի քիթապէ, պու շիմտիքի պաշընըգտան կէլէն տէսիսէյի տախի էալմաղէ իհմալ իթմէզսինիդ, տէր :

Թէրճի-է :

Պ Ի Բ Զ Ի Ֆ Թ Զ Ի Ն Ի Ն Ս Ա Պ Ա Տ Ի Դ Ի Հ Ա Լ Ի

Համո ու սէնալըր օլուն, քի խիտայի աղիմիւշան, Պու հալի բիւր պէհճէթէ, գըմըշ պիղէրի շայան : Մէպքէանըմ գըրլար օլուպ, միւտէրրիսիմ թապիսթ, Սանաթըմ պի կինա՛հ տըր, րէհպէրիմտէ գանաթ : Հիլէլ ու տէսիսէլը, հէզար տիրիւ խիլաֆէր, Օլէֆթիթա ու էէմին, իշիլ ու իլթիթապլէր, իսվֆ իտուպ սահրալէրտէն, արարըր շէհրէրի, պիճէլը գօնաղէրի, կինտիւղէր պազարլէրի : Ինսանիլէթ, մէրհամէթ, աչըր սաֆ ու մուհապլէթ, Կէզէրլէր սահրալէրտէ, իտուպ սէրայտէն նէֆրէթ : Սիւմպիւլէմ պունա իսպաթ, իսթէմէղ պաշգա տէլի, Ստաագաթ տըր նիլէթի, օլմաղ իսթէյէ մայիլ : Նէ սիւս պիլիր նէ մատա . հէմ գաղիստ պալըղար, Ճէլպ իտուպ մուհապլէթին, պանա աղէար օլմաղար : Եաթարագչամտէն րահաթ, թաթը իսպօղար պիղի, Սուպհ օլուպ նիլէ գուշար, աչարըր շէշիմիդի : Թապիսթ օլտէմ սաքին, Եարատան պէքլէր տէօլա, Ճէտիս րուհ պախը իլին, միւնթաղըր պատիսէպա : Թաղէ պալ հէր պարհաղըր, սիւտիլէ գայմաղ մէլճուա, Էթմէյիմիդ բէք թէմիդ, գըլար միտմիդ մէսուտ : Չիլէրլէր տիրիւ տիրիւ, գօրուլար նաղըր լաթիֆ, Սուլար էլմասլար կիպի, իչէրիդ իսաֆիֆ իսաֆիֆ : Գուշար տուրուպ քիւմէտէ, գօյունլար մանտըրառէ, Ինէրլէր աղըրառէ, աթըր իսէ տամէրտէ, Կէքլէրլէր զտալէրին, վիրմէք իլին, պիլէ, Էիւզ, Իտէրէք պին թէշէքքիւր, թօյտուգճա կիճէ կինտիւղ : Պիլէզլէր ինսան կիպի, նէ տիմէք տիր նանթէօրիլէք, Կէզէրլէր էօնիւմիւզտէ, գըրլարտէ պէօլիւք պէօլիւք : Գօյուն վէրիր սիւսիւնիւ, էիւնիւնիւտէ պէրապէր, Իօքիւզլէր կիրիւ ջիֆթէ, Թօրոպըր ալթիւսթ իտէր : Պէն էօքիւպ Սիւմպիւլէթի, շիւքը իտէրիմ հալմէ, Հայվանսթ պանա թապի, ջիլէրլէր Սիւմպիւլէթ : Սէվիպ իքիմիդի տէ, գուշար գուղուլար իսէ, Գօշարար հօշա հօշա, Եէվինճլէ էանրմըղէ : Չըգար կինէշ ուֆուգտան, գըլար ճիհանըր բիւրնուր, Մահաուլար ալըպ գուվլէթ, օլուրլէր շաղ ու մէսրուր : Չըգարըմ թարլայա պէն. Թէնպիլիլէ պէնտէն գաշար, Սիւմպիւլէթ կիտէր սուպ, սիւրիւլէր էօնտէն գօշար : Բէքլէրլէր սէքէ սէքէ, կէզէրլէր թաշըրլարտէ, Գուրուլար ջիֆթէ ջիֆթէ, էօթէրլէր աղաճէրտէ, Թուրնալարըն սիւրիւսիւ, հէվտէ թայրան իտէր, Սիւմպիւլէթին գալպիլի, Ճէլպ իտուպ հայրան իտէր : Գատըրըպ աշու կէօղիւն, պազարըճա թուրնալէրէ, Պէյաղ կէրտէնի պէնի, պըրագըր սէվտալէրէ : Չալըքըրը սէվէրիդ, էմրի Եարատան պու տուր, Չէվէ ու պէֆա սիւրէրիդ, տէլէթի ինսան պուտուր :